

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Gf.III.30.009/2023/5.

A felperes:

felperes Kft. (felperes székhelye)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Kolozsvári&Waldmann Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Kolozsvári Renátó ügyvéd,
ügyvédi iroda címe)

Az alperes:

alperes Zrt. (alperes székhelye)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Takács Róbert kamarai jogtanácsos

A per tárgya:

Kölcsönszerződésből eredő követelés

Az elsőfokú bíróság neve és megfellebbezett határozatának a száma:

Szegedi Törvényszék 20.G.40.075/2021/30.

A fellebbező fél és a fellebbezés sorszáma:

Az alperes, 20.G.40.075/2021/36.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 300 000 (háromszázezer) forint másodfokú eljárási költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S

A tényállás

[1] A peres felek 2019. december 20. napján teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt kölcsönszerződést kötöttek egymással. A szerződés szerint a felperes vállalta, hogy 2019. december 20. napján átutalással megfizet az alperes részére 45 000 000 forint kölcsönt, amit az alperes, mint kölcsönvevő legkésőbb 2020. december 20. napjáig vállalt visszafizetni. A szerződés 3. pontja szerint a mindenkori jegybanki alapkamat 4 százalékponttal növelt mértékét kötötték ki ügyleti kamatként, míg a szerződés 7. pontja szerint az ügyleti kamat mértékének kétszeresében határozták meg a késedelmi kamatot. Rendelkeztek a felek továbbá arról, akkor minősül teljesítettnek a kölcsön visszafizetése, ha annak teljes összegét jóváírják a felperes, mint kölcsönadó bankszámláján. Az alperes jogosult volt – akár egyenlőtlen részletekben is – előteljesítésre (a szerződés 6. pontja).

[2] Az alperes visszafizetési kötelezettségének nem tett eleget, ami a felperes könyveiben jelenleg is ez alperes tartozásaként szerepel. A felperes törvényes képviselője (személy 1 neve) korábban az alperes törvényes képviselője (személy 2 neve) cégének alkalmazásában állt, majd önálló céget alapított, az egyszemélyes felperesi kft.-t.

[3] A felek több vállalkozási szerződés kapcsán dolgoztak együtt, ilyen volt az ún. „projekt neve”, melynek generálkivitelezője az alperes volt. A felperessel, mint alvállalkozóval 2019. február 18. napján kötött vállalkozási szerződés a intézmény neve energetikai és turisztikai fejlesztésére irányuló projekt gépész és erősáramú szerelési munkái elvégzésére irányult. A vállalkozói díj összegét 179 500 000 forintban határozták meg, majd a felek közös megegyezéssel hozzávetőleg 114 000 000 forintra módosították, mert az alperes által beszerzett anyagok költségével lecsökkentették a díjat, mivel az már nem a felperes oldalán merült fel. Az alperes által szövegezett, és megküldött szerződésmódosítást a felperes aláírta, az alperes azonban ezt nem tette meg.

[4] Ezt követően tárgyaltak arról, hogy az alperes hozzávetőleg csak 71 000 000 forint erejéig bocsáthat ki számlát e vállalkozási szerződés kapcsán, aminek az volt az indoka, hogy az alvállalkozók a közbeszerzési szabályok szerint az adott projekt 65%-áig részesülhettek a teljesítésből és a 71 000 000 forint feletti rész már ezt az arányt meghaladta volna. Megoldásként abban állapodtak meg, hogy a módosított szerződéses összeg és a 71 000 000 forint közötti különbözetet (körülbelül 40 000 000 forint) más projektekben számolják el egymással. Végül az alperes a felperes részére 71 861 050 forint vállalkozói díjat fizetett meg a „projekt neve” kapcsán. A felperes ezen összeg erejéig bocsátott ki számlákat, további teljesítésigazolás kiadása hiányában ezt meghaladó díjigényét nem tudta leszámlázni. Számláinként, részletekben számolta el az alperes által részére megfizetett előleget, azonban 16 145 842 forint összegű előleggel még nem tudott elszámolni. A feleknek a későbbiekben során nem sikerült megállapodniuk abban, melyik közös munka kapcsán számlázhatja ki a felperes az öt még megillető, hozzávetőleg 40 000 000 forint összegű vállalkozói díjat, illetve számolhatja el a fennmaradt előleget.

[5] A felek között 2021 év elejére az elszámolási viták miatt megromlott a viszony. A felperes 2021. februárjában felszámolási eljárást indított az alperes ellen, mert a még követelt vállalkozói díjat nem fizette meg.

Kereset

[6] A felperes fizetési meghagyás kibocsátását kérte az alperes ellen 30 000 000 forint tőke és járulékaik megfizetésére.

[7] Az alperes, mint kötelezett ellentmondása folytán perré alakult eljárás során előterjesztett, felemelt keresetében felperes mindösszesen 47 149 644 forint tőkeösszeg, ebből 45 000 000 forint után 2020. december 21. napjától a kifizetés napjáig terjedő időszakra az adott naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat 8 százalékponttal növelt értékével egyező összegű késedelmi kamata és perköltségei megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Jogalapként a 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:383. §-a, a kamat és a fizetési késedelem tárgyában a Ptk. 6:47. § (1), (2), (3) és (4) bekezdése és 6:155. §-a rendelkezéseire hivatkozott. Előadta, teljes bizonyító erejű magánokirat igazolja, hogy 45 000 000 forint kölcsönt adott az alperes részére 1 éves visszafizetési határidővel, a szerződésben kikötött ügyleti kamat mellett, az alperes azonban nem fizette vissza a kölcsönt a megadott határidőre. Vitatta, hogy a kölcsön összegéből bármely összeget elengedett és azt is, hogy a visszafizetési határidőt módosították.

[8] A intézmény neveval összefüggő közös projekt vonatkozásában elismerte, hogy 16 145 842 forint előlegként felvett összeggel valóban nem számolt el, azonban azt állította, az alperes tartozik neki több, mint 40 000 000 forint összeggel e munka kapcsán, mert különböző jogszabályi hivatkozásokra tekintettel csak kb. 71 000 000 forint összeg erejéig engedett számlát kibocsátani, azt ígérve, hogy a módosított díj (kb. 114 000 000 forint) és a kibocsátani engedett számlák végösszege (71 861 050 forint) közötti különbözetet egyéb közös munkákkal összefüggésben fogják majd egymás között elszámolni. Az alperes a kiszámlázott összegben felül elvégzett munkák ellenértéke tekintetében végül nem közölte, milyen módon és melyik egyéb közös munka kapcsán lehet leszámlázni a fennmaradó

vállalkozói díjat, és mivel további számlákat már nem tudott kibocsátani, így az előlegként felvett – még fennmaradó – összeget nem tudta elszámolni.

Ellenkérelem, beszámítási kifogás

[9] Az alperes ellenkérelme elsődlegesen a kereset elutasítására irányult. Egyfelől állította, a felperes – szóbeli megállapodásuk alapján – elengedett 15 000 000 forintot a kölcsönből, másrészt arra hivatkozott, hogy a követelés idő előtti (Ptk. 6:34., 35. §), mivel – a módosított megállapodásuk szerint – 2023. január 1-jével kezdődően kell csak azt visszafizetnie 6 havi részletben.

[10] Arra az esetre, ha ezt nem találja bizonyítottnak a bíróság, beszámítási igényt terjesztett elő, 16 145 842 forint tőke és ennek 2019. december 31. napjától a kifizetés napjáig járó, törvényes késedelmi kamata erejéig. Állítása szerint, a beszámítani kért összeg a felperes lejárt tartozása, vissza nem fizetett előleg (Ptk. 6:49. §, 212. §). Ennek megfelelően arra az esetre, ha a bíróság helyt ad a 45 000 000 forint összegű kölcsön és 2 149 644 forint ügyleti kamat, valamint késedelmi kamat iránti követelésnek, a beszámítási igényt figyelembe véve a felperesnek 32 325 547 forint követelése marad fenn. Ha pedig a bíróság elfogadja bizonyítottnak azt, hogy a kölcsön összegét közös megegyezéssel 30 000 000 forintra csökkentették le, a beszámítást követően fennmaradó felperesi követelés 11 051 859 forint.

Az elsőfokú bíróság döntése és indokai

[11] Az elsőfokú bíróság ítéletével 47 149 644 forint tőke és ennek 45 000 000 forint részösszege után járó késedelmi kamata erejéig marasztalta felperes javára alperest. A késedelmi kamat mértékét a keresettől eltérően a 424/2022. (X.28.) Kormányrendeletben rögzítettek szerint limitált mértékben határozta meg, melyet meghaladóan a keresetet elutasította.

[12] A bíróság jogi indokolásának alapjául vette, hogy a felek között nem volt vitás a Ptk. 6:383. § szerinti kölcsönszerződés megkötése és az sem, hogy a kölcsön összeget az alperes nem fizette vissza felperes részére. A bíróság vizsgálta, hogy a felek e szerződést az alperes által állított tartalommal utóbb módosították-e, és mivel a felperes ezt tagadta, az alperest terhelte a bizonyítás. Egyfelől azt kellett bizonyítania alperesnek, hogy a kölcsön összegéből 15 000 000 forintot a felperes elengedett, másrészt, hogy annak visszafizetésére 2023. január elejétől 6 havi részletfizetési lehetőséget kapott.

[13] A bíróság e körben mérlegelte a lefolytatott tanúbizonyítás eredményét, melyhez képest döntő jelentőséget annak tulajdonított, hogy a felperesi cég könyvelésében a kölcsön teljes összegét kiadási oldalon jelenleg is szerepeltetik. Az alperes által indítványozott tanúbizonyítás kapcsán a bíróság kitért arra, ezen tanúknak gazdasági érdeke fűződik annak megállapításához, hogy az alperesi cégnek minél kisebb összegű tartozása legyen. Az egyik tanú emellett az ügyvezető igazgatóval közeli hozzátartozói viszonyban is van. A tanúvallomásokat azért sem fogadta el a bíróság, mert megállapíthatónak találta, hogy 2021.

év elejére a felek közötti viszony jelentősen megromlott az elszámolási viták miatt. Ezt egyértelműen jelzi, hogy 2021. februárjában a felperes már felszámolási eljárást kezdeményezett az alperessel szemben. Ilyen körülmények között nem találta bizonyítotttnak, hogy 15 000 000 forint összegű kölcsönt 2021. tavaszán elengedett volna a felperes, amikor az alperesnek még vállalkozói szerződésből eredő tartozása is volt felé. Emellett a bíróság figyelembe vette, hogy a felek közötti viszony megromlása bizonyosan megkövetelte volna a szerződésmódosítás írásba foglalását. Ennek hiányában az állítólagos szóbeli szerződésmódosítás bizonyítása nagyobb terhet rótt az alperesre és a törvényszék álláspontja szerint az egyéb bizonyító eszközök útján nem is sikerült bizonyítania az eredeti írásba foglalt szerződéstől eltérő állításait. A visszafizetési határidőt az eredeti szerződés alapján tekintette a bíróság 2020. december 20-án lejáratnak. Ennél fogva a követelés idő előttiisége nem merül fel, az alperes ezzel kapcsolatos védekezését sem fogadta el a bíróság.

[14] Mindezek következtében vizsgálat tárgyává tette az alperesi beszámítási kifogással kapcsolatos követelést. A intézmény nevenál végzett felperesi munkákhoz biztosított előleg elszámolását illetően a felperes sem tagadta, hogy 16 145 842 forint erejéig az nem történt meg. Ezzel szemben állította, hogy a számlázott díjakhoz képest még további 40 000 000 forint nagyságrendű vállalkozói díjra jogosult, melybe beszámítható az előleg. A bíróság elfogadta tanú 1 neve, valamint tanú 2 neve tanúvallomásait ezzel kapcsolatban, melyek alátámasztották a felperesi állításokat az elszámolást illetően. Ennek megfelelően 40 000 000 forint nagyságrendű vállalkozói díjhátralék igénye még fennáll a felperesnek alperes irányában, melynek utólagos teljesítésére az alperes nem hivatkozott a per során és azt sem tudta igazolni, hogy a 114 000 000 forint összegre módosított vállalkozói díjigény még további leszállítására 71 000 000 forintig sor került volna. Az alperesi oldalon ezt állító tanúk vallomásait illetően a bíróság ugyancsak kétségesnek ítélte az érdektelenséget, ezért a tanúvallomásokkal szemben a felperesi álláspontot fogadta el, megállapítva, hogy a projekt neve kapcsán még az alperesnek áll fenn tartozása a felperes felé és ez nagyságrendileg a felperes által állított 40 000 000 forintos összeg volt, ami jóval több, mint az alperes által beszámítani kért előleg elszámolási tétel. A pontos összeg meghatározását nem találta szükségesnek a bíróság, mivel ezt a döntés szempontjából irrelevánsnak tekintette. A peres feleknek ezt a projekt kapcsán történő elszámolásuk során kell majd pontosan rendezniük.

A bíróság külön indokolta a kamat- és perköltség megítélésével kapcsolatos jogi álláspontját, külön kitérve arra, hogy a 424/2022. (X.28.) Kormányrendelet szerint a veszélyhelyzet idejére maximált összegű késedelmi kamat ítéltető csak meg, e rendelkezés alapján történt a kereseti kérelemben igényeltől kisebb mértékű késedelmi kamatmeghatározásra sor.

Az alperes fellebbezése és a felperes fellebbezési ellenkérelme

[15] Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, kérve annak részbeni megváltoztatását és marasztalásának csökkentését 16 145 842 forinttal, másodlagosan Pp. 381. §-a alapján az ítélet hatályon kívül helyezését. A fellebbezés alapjául szolgáló jogszabályok felsorolását követően érdemi jogi indokolásként előadta, az elsőfokú bíróság jogszabálysértően hagyta figyelmen kívül megalapozott beszámítási kifogását. Ennek elszámolását oly módon kérte, hogy 2021. december 20-ai fordulónappal fennálló kölcsönszerződésből eredő tőke és késedelmi kamat tartozását 51 273 688 forintban jelölte meg, míg az el nem számolt előleg összegét ugyanezen napra nézve kamatostól 18 948 141

forintra számította ki. A különbözeti összeg 32 325 547 forint, mely a lehetséges beszámítást követően fennmaradó felperesi követelés összege. Erre kérte marasztalása leszállítását. Kiindulópontként előadta, 2019. március 5. napján összesen 26 925 000 forintot utalt át vállalkozói díjelőleg jogcímén a felperesnek. Táblázatos formában mutatta ki, hogy ebből milyen felperesi számlákban került sor jóváírásokra, ugyanakkor 16 145 842 forint összeggel felperes még nem számolt el.

[16] Hangsúlyozta, a felperes 2020. január 14. napján kiállított és a periratokhoz csatolt számlája végszámla volt, azon ez a megjelölés külön feltüntetésre került, ami azt jelzi, hogy a felperes ezzel elszámoltnak tekintette a vállalkozási szerződést és további vállalkozói díjigénye nincs. Ezt követően 2021. április 1. napján egyenlegközlő felszólító levelet küldött a felperes részére, melyben szerepel az el nem számolt és vissza nem fizetett előlegből eredő tartozással kapcsolatos követelés. A felszólítást 2021. december 1. napján megismételte, de az eredménytelen maradt annak ellenére, hogy az alperes nem vitatta, a megjelölt összegű előleg tartozása fennállt.

[17] A továbbiakban alperes idézte a felperesi ügyvezető tárgyalási jegyzőkönyvben rögzített nyilatkozatait, melyekből álláspontja szerint kitűnik, hogy a megjelölt összegű előlegtartozást az ügyvezető sem vitatta. Ezzel szemben az elsőfokú bíróság a tanúvallomásokból helytelen következtetést levonva kirívóan, okszerűtlen módon értékelte azokat. E tanúvallomások nem szolgálhatnak hitelt érdemlő bizonyítékkal arra nézve, hogy a felek módosítva a szerződést, elszámoltnak tekintsék az előleget, erre nézve a peres felek törvényes képviselőinek lett volna kizárólagos jogköre megállapodni. személy 1 neve felperesi ügyvezető egyértelműen nyilatkozott, hogy a projekt pénzügyi lezárása milyen módon történt. A továbbiakban alperes idézett vezérigazgatója tárgyalási nyilatkozataiból, mely az előlegelszámolás szükségességét hangsúlyozta, erre nézve ellenvetéssel, kifogással a jelenlévő felperesi képviselő nem élt a tárgyaláson. Alperes sérelmezte, hogy a bíróság nem értékelte és figyelmen kívül hagyta könyvvizsgáló neve könyvvizsgálója tanúvallomását, mely igazolja, hogy követelésként jelenleg is szerepel a felperesi könyvekben az alperes irányában 16 145 842 forint a projekt neve kapcsán, mint szállítónak adott előleg.

[18] Végezetül újra hangsúlyozta, a végszámla kiállításával egyértelműen elismerte a felperes, hogy további díjigénye nincs és nem vitatott az sem, hogy a megjelölt összegű előlegrésszel mai napig nem számolt el, ennek összege felperesi tartozáselismerő nyilatkozattal igazolt, ugyanakkor a felperes által állított vállalkozói díjhátralék pontos összegére a bíróság nem folytatott le bizonyítást. Mindezek alapján az alperes fellebbezésében továbbra is kérte beszámítási kifogásának elfogadását és ezen összeggel marasztalásának csökkentését.

[19] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és abból helyes jogkövetkeztetéseket vont le. Az alperes fellebbezését megalapozatlannak minősítette, hangsúlyozva, hogy a beszámítási kifogást továbbra is vitatja. A vállalkozói díjelszámolás levezetésével kapcsolatban rögzítette, a módosított szerződéses összeg alapján alperes 114 732 692 forint megfizetését vállalta, ezzel szemben a számlák alapján mindösszesen 71 861 050 forintot teljesített, így további 42 871 642 forint díjrésszel még tartozik. Előadta, a megfizetett előleg beszámítását arányosan, valamennyi számlából kívánta levonásba helyezni, de a 71 millió forintos utolsó tétel tekintetében alperes nem adta

ki a teljesítési igazolást, ez megakadályozta a további számlázást és az előleghátralék elszámolását.

[20] Kérte a nyilatkozatok teljes körű, egybevetett értelmezését, melyből álláspontja szerint nem olvasható ki olyan nyilatkozat a felperesi törvényes képviselő részéről, hogy tartozása lenne alperes felé, idézte az ezt alátámasztó jegyzőkönyvi nyilatkozatokat. Kitért arra is, hogy tanú 1 neve, valamint tanú 2 neve érdektelen tanúk alátámasztották a felperesi állítást, mely szerint az alperes tartozott a felperesnek a projekt neve kapcsán több mint 40 millió forinttal, ez pedig jóval nagyobb összeg, mint az alperes által beszámítani kért előlegelszámolás. Az alperes azt nem tudta alátámasztani érdemi bizonyítékkal, hogy 71 millió forint körüli összegre módosították volna a felperes összes vállalkozói díját, erre a felperesi törvényes képviselő tárgyalási nyilatkozata sem tért ki. Az arra vonatkozott, hogy a megállapodás szerint 71 millió forintos összegről állíthat ki a felperes számlát a projekt kapcsán, a fennmaradó összeg pedig másképpen kerül elszámolásra. Felperes vitatta, hogy a végszámla kiállításával elismerte volna, hogy nincs további igénye a projekt kapcsán, erre csak a pénzügyi lezárás érdekében volt szükség. Összegzésként a felperes hangsúlyozta, az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat mérlegelve, helyesen állapította meg, hogy alperesnek a projekt neve kapcsán tartozása és nem követelése áll fenn a felperessel szemben.

[21] Az alperes a fellebbezési ellenkérelemre további észrevételt tett, melyben fenntartotta fellebbezésben kifejtett jogi álláspontját beszámítása jogszerűségét illetően.

Az ítéltábla döntésének indokai

[22] A fellebbezés nem alapos.

[23] A jelen peres eljárásra a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. tv. (Pp.) rendelkezései az irányadók. A Pp. 370. §-a egyértelműen meghatározza, hogy a másodfokú bíróság a fellebbezés során milyen körben bírálhatja el az elsőfokú bíróság ítéletét. A felülbírálati jogkör az adott kérdés vizsgálatának és minősítésének joga, amely magában foglalja az elsőfokú bíróság döntésének megváltoztathatóságát. A Pp. 369. §-a a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörének típusait határozza meg, és azt is szabályozza, hogy a felülbírálati jogkör milyen keretek között gyakorolható. Alapvető, hogy a fellebbezés okát és annak indokait a félnek egyértelműen kell meghatároznia és ezzel kell kijelölnie a másodfokú bíróságtól kért jogvédelem tárgyát és körét (Pp. 371. §). Mind a fellebbező félnek, mind ellenfelének tisztában kell lennie azzal, hogy milyen okból, az elsőfokú eljárás konkrétan milyen eljárási cselekményeit sérelmezve terjeszti elő a fellebbezést, mely kijelöli a másodfokú jogvita kereteit. Az ilyen tartalmú fellebbezés, illetve ellenkérelem alkalmazkodik a tisztességes eljárás követelményéhez.

[24] A fellebbezés tartalmát illetően az új Pp. rendelkezései szerint továbbra is a fellebbező fél kötelezettsége annak határozott megjelölése, hogy a jogorvoslat során a másodfokú bíróság milyen döntést hozzon, a kifogásolt rendelkezést vagy annak valamely részét mennyiben és milyen okból változtassa meg vagy helyezze hatályon kívül [Pp. 371. §

b) pont], továbbá azt az anyagi vagy eljárási jogszabálysértést is meg kell jelölne, amire a fellebbezést alapítja [Pp. 371. § d) pont].

[25] A jelen esetben az alperes fellebbezési kérelmében elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását és az alperes marasztalása összegének leszállítását kérte 32 325 547 forintba és járulékaiba, másodlagos kereseti kérelme az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére irányult.

[26] A Pp. 383. § (1) bekezdése értelmében a másodfokú bíróság – ha az ítélet hatályon kívül helyezésére e törvény rendelkezései szerint nincs szükség – az ügy érdemében dönt.

[27] Az előbbiek azt jelentik, amennyiben a fellebbezésben a fél az ítélet megváltoztatását, illetve annak hatályon kívül helyezését is kéri, a másodfokú bíróságnak először a hatályon kívül helyezéssel kapcsolatos kérelmet kell megvizsgálnia és csak annak megalapozatlansága esetén dönthet az ügy érdemében.

[28] A Pp. 381. §-a szerint a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét végzéssel hatályon kívül helyezheti és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasíthatja, ha szükséges az elsőfokú eljárás megismétlése vagy kiegészítése, mert az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése az ügy érdemi eldöntésére kihatott és annak orvoslása a másodfokú eljárásban nem lehetséges vagy nem észszerű.

[29] Az alperes az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértését, illetve az ítélet hatályon kívül helyezésének indokát abban jelölte meg, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének [25] (helyesen [24]) bekezdésében rögzítette, az ítéletet olyan általa megállapított tényre alapozta az ügy érdemében (a beszámítási kifogás elutasításakor), melyre nem folytatott le bizonyítást.

[30] Az alperes állításával ellentétben az elsőfokú bíróság eljárása során foglalkozott az alperes által előterjesztett beszámítás érdemi vizsgálatával, annak megalapozottságával. Ennek érdekében tanúbizonyítást folytatott le, illetőleg okirati bizonyítékok kerültek becsatolásra. Ítéletének [22], [23] és [24] bekezdésében részletesen ismerteti az ezzel kapcsolatos elsőfokú eljárást, értékeli a tanúvallomásokat, illetőleg az okirati bizonyítékokat. Végző összegzésében (elsőfokú ítélet 6. oldal első bekezdés) megállapítja, hogy a projekt neve kapcsán a felek egymással szemben támasztott követeléseit egyenlegét figyelembevéve az alperesnek nagyságrendileg nagyobb tartozása áll fenn a felperessel szemben, mint a perben előterjesztett beszámítási kifogásban megjelölt összeg. A 40 millió forintos nagyságrendű alperesi tartozás, illetőleg a felperes által el nem számolt 16 145 842 forint különbözetére vonatkozott az elsőfokú bíróság azon kijelentése, hogy „Ennek pontos összegére a törvényszék nem folytatott le bizonyítási eljárást, tekintettel arra, ez a döntés szempontjából irreleváns, a peres feleknek ezt a projekt neve kapcsán történő elszámolás során kell rendezniük, az nem volt a per tárgya.”.

[31] Az ítéletábra az elsőfokú bíróság megállapításával egyetért, a bizonyítás eredményeként feltárt összegek összevetése nagyságrendileg egyértelműen a felperes javára mutatott eredményt, ezért az alperesi tartozás összességének pontos meghatározása

érdekében szükségtelen volt további bizonyítási eljárás lefolytatása, mivel az valóban egy külön peres eljárás tárgya lehet. A kifejtettekből következően nem követett el eljárási szabálysértést az elsőfokú bíróság, ezért nem szükséges az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése.

[32] Az alperes fellebbezésében a Pp. 369. § a), c) és d) pontját kiemelve jelölte meg a másodfokú bíróság által kért felülbírálati jogkör gyakorlását. A hivatkozott jogszabályi rendelkezés szerint a másodfokú bíróság felülbíráhatja az elsőfokú bíróság ítélete anyagi jognak való megfelelését. Az anyagi jogi felülbírálat során:

- a) bizonyítás eredményét okszerűtlennek minősítheti és ennek alapján a tényállást módosíthatja, kiegészítheti,
- c) a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetést vonhat le, a megállapított tényeket másként minősítheti,
- d) jogszabálysértés megállapítása nélkül is felülmérlegelheti az elsőfokú bíróságnak az anyagi jogszabályok szerinti mérlegelési jogkörben hozott döntését.

[33] A perben nem volt vitatott a felek között a kereset tárgyát képező kölcsönszerződés megkötése, annak érvényes létrejötte. Ugyancsak nem volt vitatott, hogy az alperes az általa kölcsönvett összeget nem fizette vissza a felperesnek. Fellebbezésében az alperes már nem vitatta azt sem, hogy a felek nem módosították a kölcsönszerződésben meghatározott kölcsön összegét, visszafizetési határidejét és módját.

[34] A fellebbezés érdemben arra irányult, hogy a perben az alperes által előterjesztett beszámítási kérelem alapját képező, a felek között létrejött projekt neve kapcsán a felperesi vállalkozói díj teljesítéséhez kapcsolódó elszámolásból eredően fennáll-e olyan követelése az alperesnek, amelyet a felperes jelen perbeli követelésével szemben beszámíthat.

[35] A projekt neve alapján a felek között vállalkozási szerződés jött létre, amelyben a felperesnek, mint vállalkozónak járó vállalkozói díj összegét a felek eredetileg 179 500 000 forintban határozták meg. A szerződésben megállapított vállalkozási díj összegét a felek utólag szóban módosították, azonban a módosítás körülményeit, annak eredményeként létrejött módosított vállalkozói díj összegét a felek eltérően állították a perben. A felperes csatolta a szerződés módosítására irányuló alperesi e-mail levelezést, illetőleg az alperes által elkészített szerződésmódosítást, amely a vállalkozói díj összegét 114 millióra állította volna le az alperes által beszerzett és a vállalkozás során felhasznált tárgyi eszközökre figyelemmel. Az alperes állítása ezzel szemben az volt, hogy a 114 millió forintos szerződés módosítására irányuló írásbeli megállapodás a felek között nem jött létre, ugyanakkor szóban olyan megállapodás született, hogy az elvégzett munka értékét tekintve a felperes legfeljebb 71 millió forint erejéig bocsáthat ki számlákat. Az alperes állítása szerint tekintettel arra, hogy a felperes részére 71 861 050 forint vállalkozói díjat már megfizetett, ugyanakkor a felperes – általa elismerten – a rendelkezésére bocsátott 16 145 842 forint előleggel nem számolt el, így ezen összeg megfizetésére köteles a felperes, illetőleg ezen összeg erejéig a felperesi kereseti követelésbe kell elszámolni ezt a tartozását a felperesnek.

[36] Az alperes fellebbezésében vitatta a perben meghallgatott tanúk vallomásának bizonyító erejét, figyelemmel arra, hogy ők maguk is elismerték, a végső döntést csak a cégvezetők hozhatták meg a projektek esetében. Így álláspontja szerint relevanciája egyedül annak van, hogy a peres felek törvényes képviselői, azaz személy 1 neve, személy 2 neve és személy 3 neve végül is miben állapodtak meg. Ennek kapcsán idézte a 2022. április 26. napján megtartott tárgyaláson felvett jegyzőkönyv 4. oldalán felperesi képviselő kijelentését, amely álláspontja szerint alátámasztja az állítását a projekt neve vállalkozói díjának összegét illetően. Az előbbiek mellett arra hivatkozott még az alperes, hogy a felperes már kibocsátotta a projekt neve kapcsán a végszámláját, amivel közvetve maga is elismerte, hogy további követelése ezen vállalkozásból már nem áll fenn. Ugyanakkor a perben azt nem vitatta, hogy az előleggel nem számolt el, tehát ilyen jellegű tartozása áll fenn az alperes felé.

[37] Az ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen tárta fel és abból helytálló jogi következtetésre jutott. A perben feltárt tényállást a lefolytatott bizonyítási eljárást, a meghallgatott tanúk vallomását, a rendelkezésre bocsátott okirati bizonyítékokat megfelelően és helytállóan értékelte és azokból összességükben helytálló jogi következtetésre jutott.

[38] A perben az alperesnek kellett volna bizonyítania, hogy a beszámítási kérelmében megjelölt összegű követelése áll fenn a felperessel szemben. Ehhez azonban bizonyítania kellett volna, hogy a projekt neve vonatkozásában a felek között írásban megkötött szerződésben megállapított vállalkozói díjat a felek utóbb miként módosították, végül is milyen összegben állapodtak meg. Ennek kapcsán azonban a bizonyítékokat helyesen egyenként és összességükben értékelve az elsőfokú bíróság helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy csupán a vállalkozási díj 114 millió forintos összegre történő leszállítása igazolható, erre figyelemmel azonban mintegy 40 millió forintos tartozása még fennáll az alperesnek a felperessel szemben. Kétségtelen, hogy ezen megállapítás nagyobb részt tanúvallomásokon alapul, ugyanakkor az alperesnek nem sikerült bizonyítani azt, hogy ennél kisebb, az általa állított 70 millió forintos nagyságrendű összegben állapodtak volna meg a felek. A bizonyítási teher e kérdésben rajta állt a perben, ezért ennek eredménytelenségéből fakadó jogkövetkezményt az alperesnek kell viselnie [Pp. 265. § (1) bekezdés].

[39] Az alperes által hivatkozott „végszámla” kérdését illetően az elsőfokú bíróság a felek közötti jogviszonyt teljeskörűen megvizsgálva jutott arra a helyes következtetésre, hogy a számviteli-adózási szabályokra figyelemmel a peres felek jogviszonyában nem volt jogszabályi lehetőség más módon történő szabályos elszámolásra, ezért abban állapodtak meg, hogy az alperes még fennálló (előleg) követelését más számlákban számolhatja el a felperes. Ezt alapul véve nem releváns az, hogy a felperes már végszámlát bocsátott ki a projekt neve kapcsán, önmagában ez a körülmény tehát nem bizonyítja azt, hogy a felperesnek már nem áll fenn ebből a projektből adódó vállalkozói díjkövetelése az alperessel szemben.

[40] Összegezve a kifejtetteket, az ítéltábla a fellebbezési kérelemnek megfelelően áttekintette, egyúttal értékelte a felek tényállításait, a perben rendelkezésre bocsátott bizonyítékokat, és ezen mérlegelés eredményeként az elsőfokú bírósággal egyező álláspontra jutott. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a kereset megalapozottságát és a

beszámítási kérelem alaptalanságára figyelemmel helytállóan kötelezte a kölcsön teljes összegének visszafizetésére az alperest.

[41] Az előbbiek folytán az ítéltábla az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[42] Az eredménytelenül fellebbező alperes a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a felperes másodfokú eljárási költségét. A felperes jogi képviselőjének ügyvédi munkadíját az ítéltábla a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján állapította meg.

Szeged, 2023. április 13.

Dr. Hámori Attila s.k.

Dr. Dobler László s.k.

Dr. Tolna András s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

táblabíró